

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет іноземних мов
Кафедра світової літератури

Затверджено

На засіданні кафедри світової літератури
факультету іноземних мов
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 9 від 15 січня 2021 р.)

Завідувач кафедри _____

Силабус з навчальної дисципліни
«Австрійський роман першої половини ХХ ст.»,
що викладається в межах ОПП (ОПН)
першого (бакалаврського) рівня
вищої освіти для здобувачів
зі спеціальності 035 Філологія

Львів 2021 р.

**Силабус курсу дисципліни вільного вибору
«Австрійський роман першої половини ХХ століття»
2020-2021 н. р.**

Назва курсу	«Австрійський роман першої половини ХХ століття»
Адреса викладання курсу	м. Львів, вул. Університетська, 1
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет іноземних мов, кафедра світової літератури
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань 0203 Гуманітарні науки, напрям підготовки (спеціальність) 6.020303 Філологія; ОКР «Бакалавр»; Спеціалізація 035.04 германські мови та літератури (переклад включно)
Викладачі курсу	Доц. Мельник Д. М.
Контактна інформація викладачів	diana.melnyk@lnu.edu.ua
Консультації по курсу відбуваються	Щовівторка 14.00-15.00, онлайн
Сторінка курсу	
Інформація про курс	Курс розраховано на студентів-філологів, які вивчають німецьку мову як основну й мають базові знання з історії розвитку німецькомовних літератур. Курс є додатковою дисципліною вільного вибору студента і входить у перелік курсів освітнього рівня бакалавр філології, вчитель німецької мови та літератури.
Коротка анотація курсу	Запропонований курс передбачає ґрунтовні знання студентів загальної теорії роману. Спецкурс охоплює найбільш репрезентативні романи австрійської літератури першої половини ХХ ст., акцентуючи увагу на характеристиці особливих типів романів, введених самими авторами, які мають виняткове значення для їхньої поетики. На основі теоретичних рефлексій про жанр роману проводиться аналіз вибраних творів, основна увага приділяється особливостям індивідуальної творчості окремих романістів. Основу вивчення курсу складають романи Франца Верфеля (“Верді. Роман опери”), Германа Броха (“Невинні”), Роберта Музіля (“Людина без властивостей”), Еліас Канетті (“Засліплення”), Хайміто фон Додерера (“Слунські водоспади”). Відтак мета курсу – навчити студентів теорії роману на основі австрійського роману першої половини ХХ ст., а також аналізу романів Ф. Верфеля, Г. Броха, Р. Музіля, Е. Канетті, Х. фон Додерера.
Мета та цілі курсу	Мета курсу полягає у формуванні уявлення про розвиток австрійської літератури першої половини ХХ століття, особливостей розвитку роману як жанру та його різновидів у першій половині ХХ ст., а також про поняття індивідуального авторського жанру.
Література для вивчення дисципліни	1. Барч К. Еліас Канетті й образотворче мистецтво / Курт Барч // Тимофій Гаврилів. Маска і метаморфоза: (де)конструювання діалогічного мовлення і філософія метаморфози Еліаса Канетті. Студії австрійської літератури. – Львів : ВНТЛ- Класика, 2006. – Том 2. – С. 19-35. 2. Бахтин М. Епос и роман. / Михаил Бахтин. – Санкт-Петербург: Азбука, 2000. – 300 с.

	<p>3. Гаврилів Т. «Я» і його «моторошний партнер» у романі «Засліплення» / Тимофій Гаврилів // Тимофій Гаврилів. Маска і метаморфоза: (де)конструювання діалогічного мовлення і філософія метаморфози Еліаса Канетті. Студії австрійської літератури. – Львів: ВНТЛ-Класика, 2006. – Том 2. – С. 64-83.</p> <p>4. Затонский Д. В. Австрийская литература в XX столетии / Дмитрий Владимирович Затонский. – М. : Художественная литература, 1985. – 442 с.</p> <p>5. Затонский Д. В. Герой и автор. Судьба реализма в современной зарубежной литературе / Дмитрий Владимирович Затонский. – М: Знание, 1962. – 48 с.</p> <p>6. Затонский Д. В. Искусство романа и XX век / Дмитрий Владимирович Затонский. – М: Художественная литература, 1973. – 535 с.</p> <p>7. Затонский Д. В. Модернизм и постмодернизм: Мысли об извечном коловращении изящных и неизящных искусств / Дмитрий Владимирович Затонский. – Х: Фолио, 2000. – 256 с.</p> <p>8. Затонский Д. В. Реализм – это сомнение / Дмитрий Владимирович Затонский. – К: Наукова думка, 1992. – 280 с.</p> <p>9. Затонский Д. В. Художественные ориентиры XX века / Дмитрий Владимирович Затонский. – М: Советский писатель, 1988. – 413 с.</p> <p>10. Копистянська Н. Х. Жанр, жанрова система у просторі літературознавства / Нонна Хомівна Копистянська. – Львів: Паїс, 2005. – 368 с.</p> <p>11. Маценка С. Трактуювання проблеми «хаос / лад» у романі Еліаса Канетті «Засліплення» / Світлана Маценка // Тимофій Гаврилів. Маска і метаморфоза: (де)конструювання діалогічного мовлення і філософія метаморфози Еліаса Канетті. Студії австрійської літератури. – Львів: ВНТЛ-Класика, 2006. – Том 2. – С. 51-63.</p> <p>12. Наливайко Д. С. Искусство: направления, течения, стили / Дмитрий Сергеевич Наливайко. – К: Мистецтво, 1985. – 365 с.</p> <p>13. Шмідт-Денглер В. Канетті-читач / Венделін Шмідт-Денглер // Тимофій Гаврилів. Маска і метаморфоза: (де)конструювання діал. мовлення і філософія метаморфози Еліаса Канетті. Студії австрійської літератури. – Львів: ВНТЛ-Класика, 2006. – Том 2. – С. 9-18.</p> <p>14. Шорске К. Е. Віденський Fin-de-Siecle: Політика і культура. Перекл. з англійської Олеся Коцюмбас / Карл Еміль Шорске. – Львів: ВНТЛ-Класика, 2003. – 320 с.</p>
Тривалість курсу	90 год.
Обсяг курсу	3 кредити ECTS. Лекції – 20 год., самостійна робота – 70 год.
Очікувані результати навчання	<p>у підсумку вивчення курсу студенти мають знати: теорію роману, особливості розвитку романного жанру в австрійській літературі першої половини ХХ ст., жанрові різновиди роману австрійської літератури першої половини ХХ ст., основних письменників-романістів, особливості творчого методу кожного з них, особливі типи романів та їх ознаки.</p> <p>у підсумку вивчення курсу студенти мають вміти: застосовувати отримані теоретичні знання для аналізу романів, виокремлювати особливості творчого методу письменника на основі аналізу тексту, застосовувати генеалогічний, культурно-історичний метод аналізу художнього твору</p>

Ключові слова	Австрійська література, модернізм, роман, інтермедіальність, роман-опера, роман маріонеток, поліісторичний роман, німий роман, есеїстичний роман.
Формат курсу	Очний
	Проведення лекцій, практичних занять та консультації для кращого розуміння тем
Теми	<p>Тема 1. Роман про музиканта. «Верді. Роман опери» Франца Верфеля.</p> <p>Тема 2. Місце музики в романі. Художній текст як фонографія.</p> <p>Тема 3. Поліісторичний роман Роман «Невинні» Г. Броха.</p> <p>Тема 4. Тема вини, провини та співпричетності у романі. Історична дійсність та сучасність.</p> <p>Тема 5. Творчість Р. Музіля. особливості творчого методу.</p> <p>Тема 6. «Роман як суб'єктивна філософська формула життя»: «Людина без властивостей» Р. Музіля.</p> <p>Тема 7. Теорія німого роману: «roman muet» («німий роман»).</p> <p>Тема 8. «Слунські водоспади» Хаміто фон Додерера.</p> <p>Тема 9. Особливості творчого методу Е. Канетті.</p> <p>Тема 10. Роман як театр маріонеток: Е. Канетті «Засліплення».</p>
Підсумковий контроль, форма	Залік у кінці семестру, письмовий
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з історії літератури ХХ століття, загальні знання з історії та культурології, знання німецької мови не нижче рівня В1 для читання і опрацювання художніх творів та літературно-критичних праць.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Презентація, лекції, дискусія.
Необхідне обладнання	Засоби наочності: дошка, проектор, ноутбук, доступ до мережі Інтернет.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> • практичні: 50% семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 50; • залік: 50% семестрової оцінки максимальна кількість балів – 50; <p>Підсумкова максимальна кількість балів – 100.</p> <p>Письмові роботи: по завершенні курсу студенти виконують індивідуальне науково-дослідне завдання за однією із тем курсу на вибір. Академічна добросовісність: Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недобросовісності. Виявлення ознак академічної недобросовісності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані</p>

	дотримуватися усіх строків, визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом. Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих. Політика виставлення балів. Враховуються бали, отримані студентами під час практичних занять та бали, отримані за науково-дослідне завдання.
Питання до заліку.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості розвитку австрійської літератури першої половини ХХ ст.: історичний, культурний контекст. 2. Модерністичний роман: жанрова різноманітність, типологія. 3. Роман про митця, роман-біографія, художня біографія. Інтелектуальний роман, історичний роман, поліісторичний роман. 4. «Верді. Роман опери» Франца Верфеля. Художній текст як фонографія. 5. Поліісторичний роман. Роман «Невинні» Г. Броха. Тема вини, провини та співпричетності у романі. Історична дійсність та сучасність. 6. Особливості творчого методу Роберта Музіля. 7. «Роман як суб'єктивна філософська формула життя»: «Людина без властивостей». 8. Австрійська дійсність у романі «Людина без властивостей» 9. Теорія німецького роману: «roman muet» («німий роман»): «Слунські водоспади» Хаміто фон Додерера. 10. Особливості творчого методу Е. Канетті. 11. Роман як театр маріонеток: Е. Канетті «Засліплення».
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

СХЕМА КУРСУ

Тиж. / дата / год.	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття) (лекція, самостійна, дискусія, групова робота)	Література. Ресурси в інтернеті	Завдання, год.	Термін виконання
5 тиждень / 2021	Тема 1. Роман про музиканта. «Верді. Роман опери» Франца Верфеля. Особливості творчого методу Ф. Верфеля. Умови створення роману, інтенція автора. Особливості композиції роману. Місце музики.	лекція	Затонский Д. В. Австрийская литература в XX столетии. — М: Художественная литература, 1985. — 444 с. Маценка С. Партитура роману. – Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2014. – 528 с.		

6 тиждень/ 2021	Тема 2. Поетика роману «Верді». Система образів, дихотомія Вагнер/Верді, нове/старе, аполонівське/діонісійське. Художній текст як фонографія. Інтермедіальність роману. Роман як опера. Фонографічне письмо. Звучання роману.	практичне заняття	Маценка С. Інтерес до «іншого» як обґрунтування ідеї культурної багатоманітності: «Верді. Роман опери» Франца Верфеля та "Ренесанс Верді" / С. Маценка // Питання літературознавства. – 2009. – Вип. 78. – С. 172-179. Маценка С. Партитура роману. – Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2014. – 528 с.	Підготовка презентації за темою заняття	1 тиждень
7 тиждень/ 2021	Тема 3. Поліісторичний роман. Роман «Невинні» Г. Броха. Особливості творчого методу Германа Броха. Поняття та поетика поліісторичного роману. Структура роману, система образів. Мотив повторення.	лекція	Затонский Д. В. Австрийская литература в XX столетии. — М: Художественная литература, 1985. — 444 с. Маценка С. Партитура роману. – Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2014. – 528 с. Пічугіна Т. Є. Романна творчість Германа Броха: проблеми поетики. Дис... канд. наук: 10.01.04 – 2009.		
8 тиждень/ 2021	Тема 4. Тема вини, провини та співпричетності у романі. Історична дійсність та сучасність.	практичне заняття	Затонский Д. В. Австрийская литература в XX столетии. — М: Художественная литература, 1985. — 444 с. Маценка С. Партитура роману. – Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2014. – 528 с. Пічугіна Т. Є. Романна творчість Германа Броха: проблеми поетики. Дис... канд. наук. 10.01.04 – 2009	Підготовка презентації за темою заняття	1 тиждень
9 тиждень/ 2021	Тема 5. Творчість Р. Музіля. Особливості творчого методу. Есеїзм та іронічність. «Людина без властивостей» у	лекція	Затонский Д. Роберт Музил и его роман «Человек без свойств» http://www.lib.ru/INPR/OZ/MUZIL/muzil.txt		

	контексті інших романів початку ХХ століття. «Людина без властивостей» як інтелектуальний роман.		Пічугіна Т. Людина без властивостей Роберта Музіля як модерністський інтелектуальний роман // Від бароко до постмодернізму. 2012.		
10 тиждень / 2021	Тема 6. Роман як суб'єктивна філософська формула життя. Паралельні акції. Ульріх – людина без властивостей. Утопія андрогінності. Ульріх – Агата. Система жіночих персонажів.	практичне заняття	Затонский Д. Роберт Музил и его роман «Человек без свойств» http://www.lib.ru/INPR/OZ/MUZIL/muzil.txt Пагут О. С. Герда: «статевно дозріваючий німецький дух» (типологія архетипних стереотипів у романі Роберта Музіля «Людина без властивостей») // Питання літературознавства. — 2013. — № 87. — С. 55-63.		
11 тиждень / 2021	Тема 7. Теорія німого роману: «roman muet» («німий роман»). Особливості творчого методу Хаймі фон Додерера. Поетика німого роману. Німий роман у контексті мовної філософії Л. Вітгенштайна. Інтермедіальність роману. Роман-симфонія.	лекція	Редчиць Т. Структурно-композиційні особливості романів Хаймі фон Додерера «Слунські водоспади» та «Окружний шлях» // Питання літературознавства: наук. зб. – Чернівці: Рута, 2008. – Вип. 76. – С. 31-39. Редчиць Т. Теоретичні засади творчості Хаймі фон Додерера у праці «Підгрунтя та функції роману». Гуманітарний вісник [Текст] : зб. наук. пр.: у 2 т. Чис. 11. Серія: Іноземна філологія. Т. 1. Проблеми сучасної світової літератури. Проблеми сучасного перекладознавства / Черкаський держ. технол. ун-т. – Черкаси: вид-во ЧДТУ, 2007. – С. 129-134.		

			http://www.nbuv.gov.ua/old_jrn/Soc_Gum/Gv/2007_11/1/articles/Volume%201/Svitova%20literatura/29_Redchic.pdf		
12 тиждень / 2021	Тема 8. «Слунські водоспади» Хаміто фон Додерера. Структура, система персонажів. Роман, що творить дійсність, а не оповідає.	практичне заняття	Редчиць, Т. Пізня проза Гайміто фон Додерера. Структура та наративні типи. Автореф. дис ... канд. філол. наук: 10.01.04 / Тетяна Вікторівна Редчиць. – Київ: Б. в., 2011. – 19 с.		
13 тиждень / 2021	Тема 9. Особливості творчого методу Е. Канетті. Маса та хаос. Поняття «акустичної маски».	лекція	Мочернюк Н. Специфіка логосфери в романі Е. Канетті "Засліплення" [Текст] / Наталія Мочернюк // Питання літературознавства: наук. зб. – Чернівці: Рута, 2008. – Вип. 76. – С. 16-21.		
14 тиждень / 2021	Тема 10. Роман як театр маріонеток. Е. Канетті «Засліплення». Маски та метаморфози. Непорозуміння та нерозуміння.	практичне заняття	Барч К. Еліас Канетті й образотворче мистецтво / Курт Барч // Тимофій Гаврилів. Маска і метаморфоза: (де)конструювання діалогічного мовлення і філософія метаморфози Еліаса Канетті. Студії австрійської літератури. – Львів: ВНТЛ-Класика, 2006. – Том 2. – С. 19-35. Гаврилів Т. «Я» і його «моторошний партнер» у романі «Засліплення» / Тимофій Гаврилів // Тимофій Гаврилів. Маска і метаморфоза: (де)конструювання діалогічного мовлення і філософія метаморфози Еліаса Канетті. Студії австрійської літератури. – Львів: ВНТЛ-Класика, 2006. – Том 2. – С. 64-83.		